

In de mist van Golden Gate Park

Van Murat Isik verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

Verloren grond
Wees onzichtbaar
Mijn moeders strijd

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Murat Isik

In de mist van
Golden Gate Park

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4284 4

© 2024 Murat Isik

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van

Sebes & Bisseling Literary Agency te Amsterdam

Omslagontwerp Roald Triebels

Omslagillustratie © Neil Krug

Foto auteur © Mark Uyl

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Leave the door open for the unknown, the door into the dark. That's where the most important things come from, where you yourself came from, and where you will go.

– Rebecca Solnit

De mist kwam uit de baai opzetten en besloop langzaam het victoriaanse huis op Blake Street, drong door de houten kieren naar binnen en bleef in dunne slierten in mijn kamer hangen.

Ik realiseerde me dat dit de oorsprong van de kou moest zijn die 's avonds het huis teisterde: de vochtige mist die niet alleen mijn slaap verdreef en visioenen uit andere tijden aan me opdrong, maar ook het gevoel van dreiging versterkte dat zich in de weken voor mijn vertrek naar San Francisco in al mijn vezels had genesteld.

Ik lag te rillen onder het dunne dekbed, dat ik tot onder mijn kin had opgetrokken, en spiedde tussen mijn wimpers door naar de inbouwkast waarvan ik de deur vergeten was dicht te doen. En terwijl ik mezelf er in het halfdonker om vervloekte, staarde ik een tijdje naar het zwarte gat dat mijn blik dwingend naar zich toe trok. Nu ik ongewild iets langer naar de duistere opening keek, zag ik het pas: de nevel werd langzaam de kast in gezogen, en vervolgens omhoog richting het luikje dat naar de zolder leidde, alsof daar ergens een entiteit school die met machtige longen geruisloos de eeuwenoude mist van de baai inhaleerde, net als de minuscule stofdeeltjes die door het huis dwaalden.

Zag ik het wel goed? Ik kwam voorzichtig overeind zodat het bed niet kraakte en ik de orde der dingen niet verstoorde, zoals het een respectvolle bezoeker betaamt. Of beter gezegd: een tijdelijke inwoner van deze plaats, deze mystieke stad vol heuvels aan de Grote Oceaan. Maar ook toen ik op mijn ellebogen steunend naar de inbouwkast staarde en mijn ogen zo wijd mogelijk opensperde, zag ik dat de mistslierten er langzaam naartoe drevén.

Ik slikte traag. Mijn keel was droog. Ik wierp de deken van me af en stapte uit bed. Het hoogpolige tapijt voelde zacht aan, net zo zacht, stelde ik me voor, als de vacht van een onfortuinlijke bruine beer die lang geleden in de dichte bossen van Californië was geschoten. De houten vloer eronder boog terwijl ik naar de kamerdeur liep. Ik trok de deur open en stapte de overloop op, die verlicht werd door een kleine lamp onderaan de trap. En even voelde het of ik door een portaal was gelopen en nu weer een vertrouwde dimensie had betreden. Zonder me om te draaien tastte ik achterwaarts naar de deurknop en trok de deur dicht, alsof ik vreesde in de rug aangevallen te worden door iets wat ik niet kende, iets wat niemand kende, omdat het zich lang schuil had gehouden op zolder en daar geduldig mijn komst had afgewacht.

Ik steunde even met mijn rechterhand op de trapleuning, zag dat de deuren van mijn huisgenoten dicht waren en schuifelde toen naar de keuken. Zonder het licht aan te doen pakte ik een glas uit het keukenkastje boven het aanrecht. Vlak voordat ik de kraan wilde opendraaien, zag ik een lichtflits in mijn ooghoek. Het kwam van buiten. Ik tuurde door het raampje in de hoek van de keuken dat uitkeek op de lagergelegen binnentuinen. Daar, beneden, op de rand van de veranda van een van de huizen aan de overkant, stond een man in het schijnsel van een peertje en hield met beide handen iets tegen zijn borst gedrukt. Ik bracht mijn gezicht dichterbij het raampje, en juist op dat moment schoot er een felle lichtbundel omhoog uit het voorwerp in zijn handen. De man stapte van de veranda, richtte zijn hoofd op en staaarde een tijdje naar de heldere lichtstraal die de nacht doorkliefde. Vervolgens richtte hij de lichtbundel op de bovenste verdieping van de huizen aan de overkant, alsof een onnatuurlijk geluid plots zijn aandacht had getrokken. Ik zag hoe het zoeklicht uit zijn zaklamp een voor een de huizen aan mijn kant van de straat bescheen. Wellicht voorvoelde de man dat hij bekeken werd. Langzaam naderde het licht mij, en hoewel ik het volste recht had om daar in de keuken te staan, bereidde ik me er instinctief op voor om weg te duiken. Iets in mij wilde niet voor voyeur aangezien worden, en hoewel ik niet zeker wist of hij mij ook kon zien, vreesde ik het moment dat de streep licht mij zou beschijnen. Vlak voor hij het keukenraam vond, trok ik mijn hoofd omlaag en wachtte in gehurkte positie het moment af dat het zoeklicht de keuken had gepasseerd. Maar toen er na zo'n tien seconden niets was gebeurd en de ruimte waarin ik als een angstig prooidier zat te schuilen niet was verlicht, kwam ik overeind.

Ik zou niet meer wegduiken, besloot ik, aangemoedigd door de ergernis

over mijn laffe reactie. Al zou de man de lichtbundel als een spotlicht in mijn gezicht schijnen, ik zou geen krimp geven. Sterker nog, ik zou het raampje opentrekken en hem schreeuwend vragen wat dit te betekenen had op dit nachtelijke uur. Maar toen ik door het raampje keek, zag ik dat de man er niet meer stond. Ik tastte met mijn blik zijn veranda af, boog iets naar voren om in zijn tuin te kijken, maar zag hem nergens.

Ik draaide de kraan open en hield het glas eronder tot het bijna overstroomde. En terwijl ik me afvroeg waar ik zojuist getuige van was geweest, sloeg ik het water achterover.

Toen ik even later mijn kamer weer betrad, deed ik de deur van de inbouwkast dicht en kroop weer in bed. Net als de man was de mist in mijn kamer in het niets opgelost, maar het gevoel van dreiging, dat me in de dagen voor mijn vertrek naar Amerika had overvallen, was alleen maar versterkt.

Ik sloot mijn ogen en probeerde het te verdringen, terwijl ik mezelf voorhield dat mijn angst er verantwoordelijk voor was, mijn verlamme angst of ik het wel zou redden in San Francisco. En hoewel die me op momenten bijna bedwelmdde, weigerde ik er een waarschuwing in te zien voor wat komen ging. Ik had het toen misschien niet kunnen voorzien, maar wanneer ik op die tijd terugblik, weet ik dat ik de dreiging serieus had moeten nemen, dat ik alerter had moeten zijn, want de gebeurtenissen in de weken na mijn aankomst zouden me compleet ontwrichten.

Een schreeuw verdreef de stilte in het hostel. Huiverend klapte ik het boek dicht dat ik aan het lezen was. Ik liep naar het raam en schoof het gordijn voorzichtig opzij: daar, midden op Ellis Street, lag een donkere man en om hem heen stonden drie mannen op hem in te trappen. De man had zich als een egel opgerold en na elke trap in zijn ribbenkast of tegen zijn hoofd verloor zijn schreeuw aan kracht, tot die overging in gekerm.

Toen ik wat beter keek, herkende ik de weerloze man aan zijn rood-wit geblokte trui: vlak voordat ik rond middernacht het hostel had betreden om in te checken, had hij me voor de ingang beleefd om wat kleingeld gevraagd. ‘Voor eten,’ had hij er smekend aan toegevoegd terwijl hij traag door zijn knieën boog en gelijktijdig naar zijn mond wees, misschien om me te laten zien dat hij een paar voortanden miste en een gevoel van medemenselijkheid bij me op te roepen. Ik had naar waarheid geantwoord dat ik net in San Francisco was gearriveerd en daarom geen kleingeld op zak had. Hij had begripvol geknikt, me tot mijn verbazing een fijn verblijf toegewenst en er ook nog een oprecht ‘*God bless you*’ aan toegevoegd met een brede glimlach die me niet onberoerd had gelaten. En nu werd hij tot moes getrapt door woedende mannen, terwijl ik lijdzaam toekeek vanaf de tweede verdieping van het hostel.

Ik moest wat doen, maar de ramen van mijn kamer konden niet open zodat ik niet kon roepen dat ze moesten ophouden, als ik het al gedurfd had. De man begon als in een laatste eruptie, en waarschijnlijk ook uit wanhoop, te brullen, en ik realiseerde me dat er snel iets moest gebeuren, voordat het te laat was.

Ik stormde de kamer uit, rende zo snel als ik kon de trappen af en drukte

bij de zwakverlichte receptie op de bel. Net als toen ik had ingecheckt, duurde het een tijd voor er een teken van leven kwam uit de ruimte achter de balie. Toen was het een magere, witte man met een stoppelbaardje geweest die zich uiteindelijk verwaardigd had mij te woord te staan. Hij had me op onverschillige toon meegedeeld dat de door mij gereserveerde eenpersoonskamer abusievelijk vergeven was. Het enige wat hij me nog kon aanbieden, was een bed in een vierpersoonskamer. Hij deelde het zonder spijt in zijn stem mee en ik was op mijn beurt te moe om bezwaar te maken. Als ik echter had geweten dat het een rokerskamer was, zou ik dat wel hebben gedaan. Maar eenmaal op de kamer, die goddank leeg was omdat de twee andere gebruikers ervan kennelijk de stad in waren, kon ik het niet opbrengen om terug naar beneden te gaan.

Nu, in het midden van de nacht, duurde het nog langer voor er iemand verscheen. Dit keer was het de nachtportier, een grote Afro-Amerikaan met een verkreukeld grijs jasje. Hij wreef onverschillig over zijn achterhoofd zonder me te groeten. Zijn ogen leken even aan het licht te moeten wennen voordat hij bereid of in staat was zich dienstbaar op te stellen. Voordat hij een woord kon uitbrengen, zei ik dat er op straat een man in elkaar geslagen werd. 'Hier recht voor het hostel!'

Hij knikte kalm, alsof alles goed was, en even hoopte ik dat hij zich naar buiten zou spoeden en hoogstpersoonlijk de man zou ontzetten. Maar hij zei: 'Welkom in de Tenderloin.'

Ik keek hem niet-begrijpend aan. 'Oké, maar kunt u misschien de politie bellen?'

'Vanzelfsprekend,' zei hij, me onbewogen aanstarend, om er pas na een paar tellen met een slepende dictie aan toe te voegen: 'Gaat u maar weer naar uw kamer, meneer. Laat dit uw nachtrust niet verpesten, dat zou zonde zijn.'

Ik bleef even staan, overwoog of ik nog iets moest zeggen om hem tot spoed te manen zodat een paar meter van ons vandaan het leven niet definitief uit de bedelaar werd getrapt, maar besloot toen om terug naar mijn kamer te lopen. Hoe voortvarend ik de trappen ook was afgedaald, ik durfde de deur naar buiten niet te openen, te zeer afgeschrikt door het brute geweld dat zich daar aan het voltrekken was.

Toen ik terug op mijn kamer was, liep ik meteen naar het raam, schoof het naar sigarettenrook stinkende gordijn weer opzij en keek naar de straat, me in gedachten erop voorbereidend de bedelaar roerloos – en misschien wel le-

venloos – op de grond te zien liggen. Maar hij lag niet meer op de plek waar hij even daarvoor ineengerold had gelegen. Van zijn belagers was evenmin een spoor te bekennen. Mijn ogen bleven de omgeving aftasten, maar er was niemand meer op straat te zien, geen levende of dode ziel.

Ik schoof het gordijn dicht, me troostend met de gedachte dat dit gunstig was: kennelijk was hij in staat geweest zich op eigen houtje uit de voeten te maken, wat iets zei over de vitaliteit die nog in zijn geteisterde lijf school.

Ik ging weer liggen op het smalle bed met het veel te dunne kussen en prees me gelukkig dat er niemand boven me sliep, al was het volgens de kerel van de receptie niet uit te sluiten dat zich midden in de nacht nog een vierde gast zou melden en in het stapelbed waarin ik lag zou klimmen. Het was een gedachte die me deed huiveren.

Om halfvier werd ik wakker. Ik probeerde de slaap te hervinden, maar in plaats daarvan begon ik te malen, beseffend dat ik sinds een paar uur in San Francisco was en ik mijn bestemming, na een aanloop van vele maanden en een uitputtende reis van meer dan zeventien uur, eindelijk had bereikt. Hier zou ik het komende collegejaar, 2001-2002, wonen en studeren. Hier hoopte ik een ontwikkeling door te maken die ervoor zou zorgen dat ik in de zomer van 2002 als een andere, meer volwassen en wereldse man zou terugkeren naar Amsterdam. Maar eerst moest ik woonruimte zien te vinden in deze voor mij vreemde stad, waar ik niemand kende. Hoe moest ik dat aanpakken? Waar moest ik beginnen?

Hoe vervallen het hostel op Ellis Street ook was, het lag in het hart van de stad. Op de kaart had ik gezien dat het zich vlak bij Union Square bevond, dat omringd werd door dure warenhuizen, chique winkelstraten en de grootste boekwinkel van heel Amerika: Borders Books. Maar op dit onzalige tijdstip brak ik mijn hoofd over hoe het kon dat ik me op minder dan vierhonderd meter van Union Square in een schimmige zone bevond waar hordes junks over straat schuifelden, mensen in bevlekte slaapzakken op straat lagen te rillen en bedelaars voorbijgangers op de beter verlichte straathoeken om wat kleingeld vroegen. En even waande ik me weer terug in de oude Bijlmer, te midden van de junks van het grimmige Fazantenhof.

In de maanden die volgden zou ik erachter komen dat de bedelaar die me aangesproken had geen uitzondering was; de daklozen en junks van San Francisco gedroegen zich om de een of andere reden waardiger en veel optimistischer dan hun Amsterdamse evenknieën, hoewel ze net zo ongewenst

waren. Ze probeerden te spreken met een heldere stem wanneer ze contact legden met passanten, en deden vervolgens hun best een heldere oogopslag te veinzen, en de meesten bleven zelfs vriendelijk glimlachen wanneer ze werden afgepoeierd door voorbijgangers die haastig doorliepen. Ik zou leren dat deze junks ondanks alles hoop hadden. En dat ze ondanks de weinig benijdenswaardige omstandigheden waarin ze verkeerden hun vertrouwen in God en in de American dream niet verloren hadden. In de maanden die volgden zou ik er tientallen keren getuige van zijn dat ze nukkige en vaak hoofdschuddende mensen op oprechte toon bedankten en er zonder spot in hun stem aan toevoegden: *'Have a nice day. God bless you!'*

Toen ik zo'n uur later weer wakker werd door het gesnurk om me heen, was het nog steeds geen ochtend. Er hing een klamme zweetgeur in de kamer, vermengd met een ondraaglijke walm die uit het stapelbed naast mij kwam, een mengsel van alcohol, wiet en povere gebitshygiëne. En vanuit de onvermijdelijke weerzin die daarop volgde, drong zich de vraag op wat ik hier eigenlijk deed, in deze verre stad. Had ik er wel goed aan gedaan om Amsterdam te verlaten en een jaar te gaan studeren in een land dat mij vreemd was? Wat deed ik in dit vervallen hostel? En waarom deelde ik in hemelsnaam een kamer met twee wildvreemden die ook nog eens snurkten? Waarom was ik hiermee akkoord gegaan?

Ik voelde de drang om de versleten lakens van me af te werpen en op te staan, mijn spullen te pakken en deze plek voorgoed achter me te laten. Maar ik was zo moe dat mijn oogleden trilden en mijn hoofd tolde. En net toen ik me wilde verzoenen met mijn situatie, realiseerde ik me dat ik vergeten was mijn moeder te bellen om haar te vertellen dat ik veilig geland was. Het telefoontje zou moeten wachten tot de ochtend, er was geen andere mogelijkheid. Ik kon haar maar beter niet vertellen dat mijn hostel omsingeld werd door daklozen en verslaafden en dat ik mijn kamer deelde met twee toeristen die waarschijnlijk stoned en dronken waren. Dat zou haar moederhart te veel verontrusten.

Ik stond op en strompelde naar de badkamer, knipte het licht aan, waarna de afzuiginstallatie meteen begon te loeien als om me te verlossen van de misselijkmakende geur die er hing. Of er lag al dagen een dood knaagdier in het kastje onder de wasbak te vergaan, of een van de gasten op mijn kamer had even daarvoor zijn darmen boven de pot gelegegd na een ongenadige aanval van buikgriep.

Het laatste bleek het geval en de bruine spetters waren nog goed te zien. En terwijl ik me afwendde van het walgelijke tafereel, duwde ik het deksel van de pot dicht, drukte op de spoelknop en hield hem ingedrukt tot de stortbak helemaal leeg was. Pas nadat ik nog een keer had doorgespoeld, kon ik me er toe zetten te plassen in de besmeurde pot. Daarna waste ik mijn handen uitgebreid terwijl ik mijn gezicht in de bevlakte spiegel bekeek. Er lagen twee tandenborstels op het planchet waarop in de hoeken een soort grijsgroen mos groeide dat kennelijk lang ongemoeid was gelaten en mogelijk de potentie bezat om tot een nieuwe levensvorm uit te groeien. Het waren de minste van mijn zorgen, want mijn ogen brandden, mijn huid zag er grauw uit en ik moest nog een paar uur zien door te komen in dit stinkende rattenhol.

Maar ik was verdomme eindelijk in Amerika. Ik was in de stad die ik kende van de tv-serie *The Streets of San Francisco*, met in de hoofdrol Michael Douglas, die ik als kind altijd in Duitsland keek. Hoe hobbelig mijn reis ook van start was gegaan, ik was hier nog geen acht uur en het zei dus niets over het vervolg. Hier zou ik beginnen aan het grootste avontuur van mijn leven. Hier zou ik een transformatie ondergaan, een heel continent en een oceaan verwijderd van mijn moeder, zus en vrienden. En tot mijn geruststelling bevond ik me op nog veel grotere afstand van mijn vader, die nu in Izmir hopelijk zijn vele zondes overdacht.

Ik was onderweg naar een kamer op Blake Street die aan een dode had toebehoord, maar dat wist ik toen nog niet. Wat me die ochtend al wel duidelijk was geworden, was dat de kamer vlak bij de langste straat van de stad lag. Die straat was Geary Boulevard en zou me in de maanden die voor me lagen niet alleen naar het einde van San Francisco leiden, maar ook naar de uiterste grens van het Noord-Amerikaanse continent en in zekere zin zelfs de rand van de wereld. De stadskaart leerde me dat hij dwars door de stad liep, van de ene kust van het schiereiland waarop San Francisco zich bevindt naar de andere, als de kloppende ader van *the City by the Bay*. Geary Boulevard werd in het westen opgeslokt door de Grote Oceaan.

In een café vlak bij mijn hostel waar ik ontbeten had, had ik naar de stadskaart gestaard. Ik had het startpunt van Geary Boulevard in het oosten van de stad bestudeerd, zag dat hij al begon vlak bij de baai waar de pont aanmeerde en in vroegere tijden handelsreizigers aan wal gingen, en het was me opgevallen dat hij daar nog smal was en vermoedelijk daarom nog niet de benaming Boulevard verdiende. Waarschijnlijk was hij lang geleden door planologen op de tekentafels van City Hall uitgetekend om de massa's verkeer vanuit het financiële district richting de woonwijken te leiden. Nippend van mijn thee had ik me afgevraagd of ze erin geslaagd waren, want mijn ochtendwandeling had me geleerd dat Geary Street er in het centrum bij lag als een vernauwde kransslagader die dicht leek te slibben door stilstaande stadsbussen en bulderende vrachtwagens die de Californische lucht bezoedelden. Maar vanaf de kruising met Van Ness Avenue, een klein stuk westelijker, veranderde het beeld, want daar was de verbreding onmiskenbaar, alsof de

straat bezig was aan een onstuitbare verkenningstocht naar meer ruimte en vrijheid, zoals de ontdekkingsreizigers aan het einde van de achttiende eeuw toen ze op 2 november 1769 de Golden Gate hadden ontdekt, de zeestraat die de Grote Oceaan met de Baai van San Francisco verbindt.

Ik wandelde over Geary Street en hoewel ik het nog niet met mijn eigen ogen had waargenomen, stelde ik me voor dat de Grote Oceaan onvermoeibaar op het continent inbeukte en, in een soort territoriumdrift, het land deed afbrokkelen. En ik vroeg me af of de eerste pioniers misschien geloofden dat dat de oorsprong van de aardbevingen was die San Francisco ook toen teisterden. Zij hadden natuurlijk geen weet van de tektonische platen die diep onder de grond met immense kracht tegen elkaar aan schuurden en zo, bij tijd en wijle, voor hevige deiningen aan het aardoppervlak zorgden. Wellicht, bedacht ik, waren de pioniers daardoor vatbaar voor het idee dat de woeste oceaan er de oorzaak van was dat de grond van het schiereiland zo nu en dan beefde en de aardkorst openscheurde. Hoe onaannemelijk die verklaring misschien ook was, ze klonk in ieder geval idyllischer dan de wetenschappelijke versie die elke inwoner kon dromen, maar bij voorkeur verdroeg.

De zon scheen die ochtend uitbundig en de stad lag als een belofte voor me, verleidde me om kennis met haar te maken, om haar gebouwen en heuvels te ontdekken en haar inwoners te bestuderen. Eerst als een buitenstaander, een vreemdeling, maar hopelijk op een gegeven moment ook als iemand die dichterbij mocht komen, dichterbij haar inwoners, zodat ik de Amerikanen en daarmee dit land werkelijk zou leren kennen.

Ik had me ermee verzoend dat ik het einde van de wereld die dag niet zou zien, want ik had een missie: ik was onderweg naar Blake Street, waar in een victoriaans huis een kamer voor 700 dollar te huur werd aangeboden. De kamer was beschikbaar voor 'een rustige student of een persoon met een vaste baan', had er in de advertentie in *Craigslist* gestaan waar ik die ochtend op was gestuit in het café waar ik ontbeten had.

Ik had besloten te voet te gaan en probeerde het als een kans te zien, deze lange wandeling door de ingewanden van San Francisco, langs veel plekken die ongetwijfeld een rol hadden gespeeld in de geschiedenis van de stad. Ik bevond me nu in het midden van de romps, hield ik mezelf voor, en zou afdalen en ergens in het onderlichaam uitkomen, vlak boven de knieschijf. En gaandeweg zou de stad haar geheimen aan me prijsgeven.

Het was een gunstig voorteken dat ze op zoek waren naar een rustige student. Rustig en bedachtzaam, zo zouden mijn vrienden op de Universiteit van Amsterdam mij desgevraagd omschreven hebben, en ze zouden er vast en zeker aan hebben toegevoegd dat ik goed en geduldig kon luisteren. En tot mijn spijt zou ik ze gelijk hebben gegeven, want zo had ik me alle jaren op de universiteit gemanifesteerd tegenover mijn studievrienden, die ik angstvallig een blik in mijn verleden onthouden had. Ze zagen daardoor niet dat ik in hun bijzijn een gedaanteverwisseling had ondergaan, want ze wisten niet dat ik mezelf op de middelbare school lange tijd onzichtbaar had gemaakt. Ze zouden nooit te weten komen dat ik de eerste jaren ‘schoonmaker’ werd genoemd door mijn klasgenoten en dat ik een zwijgzaam buitenbeentje was geweest.

Mijn nieuwe vrienden hadden er daarom ook geen weet van dat ik me op de eerste dag op de Oudemanshuispoort (waar de rechtenfaculteit zich toen nog bevond) had voorgenomen af te rekenen met mijn onbeduidende ‘ik’. Ik was vastberaden mijn oude huid af te stropen en een metamorfose te ondergaan. Niemand wist dat het in het eerste jaar op de universiteit niet mijn voornaamste doel was om mijn vakken of propedeuse te halen, maar om iemand anders te worden. Ik wist niet wat daar precies voor nodig was, maar ik was er wel van overtuigd dat het me zou helpen om me bij een groep aan te sluiten, ergens bij te horen, zodat ik niet alleen door de gangen en de aula van het universiteitsgebouw zou dolen. Ik wist dat ik, om vooruit te komen, korte metten moest maken met Metin Mutlu uit de Bijlmer, die nog nadrukkelijk in mij huisde.

Veel meer dan als een instelling voor wetenschappelijk onderwijs beschouwde ik de universiteit als een plek waar ik voor het eerst jonge, gelijkgestemde mensen van buiten de Bijlmer zou ontmoeten. De universiteit bood me de noodzakelijke reset waar ik heimelijk jaren naartoe had gewerkt. Dat ik rechten ging studeren was het gevolg van een achteloos gegeven advies van mijn vader tijdens een kort gesprek. Ik had het blindelings opgevolgd, want wat ik ging studeren interesseerde me toen werkelijk geen zier, het had om het even welke andere studie kunnen zijn.

De eerste maanden op de Oudemanshuispoort spoorde ik mezelf aan om op studiegenoten af te stappen en een praatje te maken, wat neerkwam op het stellen van een hoop vragen. En het duurde niet lang voor ik me liet opnemen door een reeds gevormde, gemengde vriendengroep van zo’n zeven,

acht personen die twee of drie jaar ouder waren dan ik en er al een of twee collegejaren op hadden zitten. Mijn nieuwe vrienden kenden de wetten van de universiteit. Ze gedroegen zich alsof de aula en de studiezaal van de rechtenfaculteit aan hen toebehoorden. De vanzelfsprekendheid en ongedwongenheid waarmee ze zich voortbewogen door de academische omgeving wilde ik me eigen maken. Ik wilde zijn zoals zij, en om dat te kunnen bereiken meende ik in het begin vooral te moeten opletten en luisteren. Dat leidde er bijna als vanzelf toe dat ik naar hen opkeek en sommigen zelfs idealiseerde, waardoor ik me zeer bescheiden opstelde. En voor ik het wist, werd mijn rol die van het betrouwbare en loyale groepslid bij wie de anderen terecht konden voor een luisterend oor. Het was aanvankelijk een comfortabele positie: zij vertelden, ik luisterde. En terwijl we op een van de bankjes op de faculteit zaten, knikte ik geïnteresseerd, probeerde te visualiseren wat me verteld werd en stelde vragen die moesten bewijzen dat ik een goede luisteraar was. Zelf vertelde ik die eerste jaren nauwelijks iets, en wat ik wel vertelde ontsteeg amper het niveau van algemeenheden, korte opmerkingen over de vakken die ik volgde of de tentamens die me wachtten.

Maar in de jaren die volgden, begon ik te worstelen met mijn weinig dynamische positie. Ik werd weliswaar gezien en maakte volop deel uit van een grote groep vrienden die me omarmd hadden, me overal mee naartoe sleepen en me onmiskenbaar als een van hen zagen, maar wel in de bescheiden rol van toehoorder die ik volledig had geïnternaliseerd, maar die me ook langzaam begon te verstikken. Waar was mijn ego? Waar was de drang om mezelf te laten zien? Had ik die wel ooit bezeten?

Ik begon me zorgen te maken, ook omdat het steeds meer tot me doordrong dat mijn rol me verhinderde me op een andere manier te presenteren, bijvoorbeeld als verleider of charmeur. Hoe moest ik de liefde ooit vinden? Ik was de trouwe en begripvolle teddybeer bij wie veel van mijn vriendinnen uithuilden, maar in wie ze op liefdesgebied niet geïnteresseerd waren. Een teddybeer was nu eenmaal niet geil.

In het jaar 2001 zou ik vierentwintig worden en had ik het gevoel dat ik gevangen zat in een rol die ik mezelf opgedrongen had en die me klein hield. Ik moest de impasse doorbreken, mezelf bevrijden, maar ik had geen idee hoe of wat daarvoor nodig was.

Toen op een dag een studievriend na een jaar terugkeerde van een uitwisselingsprogramma in Melbourne, had hij onmiskenbaar een gedaantever-

wisseling ondergaan. Niet alleen liet hij zich meer gelden in discussies, ook bewoog hij zich sinds zijn terugkeer anders voort door de aula en de gangen van de faculteit. Hij liep fier en rechtop, en waar hij eerder altijd zijn blik schuchter had afgewend, glimlachte hij nu ontspannen naar passerende vrouwen. Hij toonde mij een weg die ik niet eerder overwogen had, en ik begon me af te vragen wat er voor mij mogelijk was, hoezeer ik me kon ontwikkelen tijdens een uitwisselingsprogramma. Langzaam raakte ik ervan overtuigd dat ik in het buitenland mezelf zou kunnen verlossen van de passieve toehoorder in mij, en na een jaar als een man van de wereld terug zou kunnen keren. Het was nog niet te laat, het was nog mogelijk, maar er was wel iets drastisch voor vereist: ik moest de groep en mijn vertrouwde omgeving verlaten om ergens op een verre plek te veranderen, hoe vreemd me dat ook in de oren klonk.

En nu wandelde ik in mijn eentje door San Francisco, waar ik niemand kende en waar niemand mij kende. Onderweg naar de kamer op Blake Street bedacht ik dat het voor de verandering een kwaliteit was dat ik niet alleen een 'rustig' karakter bezat, maar dat ook uitstraalde. Daarnaast was ik ook nog eens een student, wat betekende dat ik voldeed aan twee in de advertentie genoemde criteria.

Terwijl ik de pas erin zette en in de verte een sirene hoorde, en geen idee had of die aan een politieauto of ambulance toebehoorde, realiseerde ik me dat ik bijna niets wist over San Francisco. Aan het begin van 2001 had ik niet eens kunnen vertellen dat de stad in Californië lag, laat staan dat ik haar op de kaart van de Verenigde Staten had kunnen aanwijzen.

Ik moest denken aan de woorden van een andere studiegenoot die, toen ik vertelde dat ik een uitwisselingsprogramma in San Francisco ging doen, met een veelbetekenende blik had geroepen: 'Ha, je hebt een stad vol homo's uitgekozen!' Ik had hem toen vragend aangekeken, waarop hij had gezegd dat ik heus wel wist dat San Francisco de homohoofdstad van de wereld was. Ik wist het niet, ik dacht dat Amsterdam dat was. Het enige wat ik op dat moment kon vertellen over die mysterieuze stad aan de Grote Oceaan, was dat de Golden Gate Bridge er stond, de bekendste brug van de wereld.

Ik besepte plots hoe bizar dat was, want de stad San Francisco kende ik al kind al, nog voordat ik van Amsterdam of zelfs Nederland had gehoord. Ik wist zelfs dat de straten er ongekend steil waren door de vele beelden die ik ervan had gezien in de tijd dat we nog in Hamburg woonden en in onzeker-